

Epidemiologische update COVID-19

RAG 29/06/2022

Op 21 januari 2022 heeft het Overlegcomité de coronabarometer als instrument voor communicatie en gestructureerde en proactieve beleidsvoorbereiding inzake sanitaire maatregelen goedgekeurd, waarbij drie beheersniveaus worden gebruikt. De indicatoren en drempels die de RAG hanteert voor de inschatting van de epidemiologische situatie en het bepalen van het beheersniveau worden hier beschreven.

Naast de specifieke drempels steunt de analyse van de epidemiologische situatie verder op een bredere evaluatie, waarbij kwalitatieve (bv. bestaan van clusters) en strategische (bv. teststrategie) indicatoren mee in rekening worden gebracht.

BELANGRIJKSTE VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De indicatoren voor de viruscirculatie, waaronder het aantal vastgestelde besmettingen, en de positiviteitsratio (PR) voor personen met symptomen, zijn de voorbije week verder toegenomen met een vergelijkbare snelheid, in een context van ook een verdere toename van het aantal uitgevoerde testen. Ook voor de komende weken wordt nog een verdere stijging verwacht.

Als gevolg van de toenemende virus circulatie nemen ook de ziekenhuisindicatoren verder toe, met de voorbije week ook een stijging van het aantal ingenomen ziekenhuisbedden op intensieve zorgen. De absolute aantallen blijven voorlopig nog laag, maar verdere waakzaamheid blijft nodig. Het profiel van de personen die gehospitaliseerd worden blijft algemeen hetzelfde, het gaat nog steeds voornamelijk om oudere personen, vaak met onderliggende aandoeningen. Een vaccin (booster) dosis beschermt nog steeds goed tegen een hospitalisatie, met een licht dalend effect over verloop van de tijd.

Ook in de woonzorgcentra wordt nu een gewijzigde trend opgemerkt als gevolg van de hogere viruscirculatie, maar voorlopig blijft de situatie er nog onder controle.

Het beheersniveau wordt verder op niveau 2 gehouden. De PR voor personen met symptomen bevindt zich op niveau 3, de incidentie voor het aantal nieuwe besmettingen en van het aantal hospitalisaties komen overeen met niveau 2, en de ICU bedbezetting en het aantal consultaties bij een huisarts komen nog overeen met niveau 1.

De basismaatregelen blijven belangrijk in dit stadium, met een focus op bescherming van de personen met een risico op een ernstige infectie.

Besluit classificatie nationaal: beheersniveau 2 met een verder toenemende trend voor de besmettingen en de ziekenhuisindicatoren.

NATIONAAL

Indicatoren i.v.m. intensiteit

Het aantal vastgestelde nieuwe besmettingen is in de week van 19 tot 25 juni verder gestegen, met gemiddeld 3.953 nieuwe besmettingen per dag, vergeleken met 2.829 de week voordien (+40%). Het reproductiegetal (Rt) op basis van het aantal nieuwe besmettingen bleef eerder stabiel (1,237 vergeleken met 1,211 de voorgaande week).

De 14-daagse cumulatieve incidentie nationaal is verder gestegen van 288/100.000 naar 412/100.000. De sterkste toename wordt nog steeds geregistreerd bij volwassenen tussen 20 en 64 jaar, en nu ook bij de personen van 65 jaar en ouder, vooral in Brussel. Voor de jongere leeftijden (0 tot 19 jaar) is er nu ook een toename in Brussel en Vlaanderen, maar minder in Wallonië.

Het aantal uitgevoerde testen is ook verder gestegen, met in de week van 19 tot 25 juni gemiddeld 13.780 testen per dag, vergeleken met ongeveer 11.000 de week voordien. Er is een toename voor alle leeftijdsgroepen, maar deze is het sterkst voor de leeftijdsgroepen van 10 tot 19 jaar en van 20 tot 39 jaar. Het gaat verder vooral om een stijging van testen voor personen met symptomen (mogelijke COVID-19 en gebruik SAT of bevestiging van een positieve zelftest). Er is ook een lichte toename van betalende testen (mogelijk voor vertrekkende reizigers).

Er zijn geen data beschikbaar over het aantal verkochte zelftesten in apotheken de voorbije week. Het aantal gerapporteerde positieve zelftesten is in de week van 19 tot 25 juni verder gestegen, met een totaal van 3.314, vergeleken met ongeveer 2.600 de week voordien. Voor 3.132 personen werd er een PCR-test uitgevoerd ter bevestiging, waarvan 92,1% een positieve PCR-test had (stabiel).

Ook de positiviteitsratio (PR) is verder toegenomen, met in de week van 19 tot 25 juni een waarde van 29,5% vergeleken met 25,9% de week voordien. Er is nog steeds een sterke stijging voor de leeftijdsgroepen van 20 tot 39 jaar en van 40 tot 64 jaar. Daar waar de stijging de voorbije weken beperkt bleef voor de personen van 65 jaar en ouder, was er nu ook voor hen een sterke toename. Voor de 0-9-jarigen is de trend eerder stabiel, en voor de 10 tot 19-jarigen was er de voorbije week een daling, die kadert in een plotse sterke toename van het aantal testen in deze groep. De PR is verder vooral gestegen voor personen met symptomen (mogelijke COVID-19 en gebruik van SAT), in alle regio's. Er was ook een lichte toename voor asymptomatische personen met een screeningstest. De hoogste waarden voor personen met symptomen wordt gemeten in Vlaanderen (45%). Voor asymptomatische personen varieert de PR van 15% in Brussel, tot 30% in Vlaanderen.

Het aantal contacten met een huisarts voor vermoeden van COVID-19 is in week 25 verder licht gestegen, met nationaal gemiddeld 25 contacten per 100.000 inwoners per dag, vergeleken met 18/100.000 de week voordien (Bron: huisartsen Barometer). De stijging is iets meer uitgesproken in Wallonië dan in Vlaanderen. Voor Brussel waren er opnieuw onvoldoende registraties om een betrouwbare incidentie weer te geven.

De ervaren werkbelasting voor vermoeden van COVID-19 is verder licht gestegen, waarbij 26% van de artsen deze als hoog en 0% als zeer hoog beschouwden (vergeleken met respectievelijk 15% en 5%).

Indicatoren i.v.m. ernst

Het aantal nieuwe hospitalisaties voor COVID-19 is in de week van 22 tot 28 juni verder gestegen, met gemiddeld 99 opnames per dag, vergeleken met 83 de week ervoor (+19%). Het reproductiegetal (Rt) gebaseerd op het aantal nieuwe hospitalisaties is wel gedaald, van 1,241 tot 1,093, maar blijft hoger dan 1. De predictiemodellen voor het aantal nieuwe hospitalisaties tonen voor de komende twee ook nog steeds een verdere toename.

Het aantal ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 patiënten is ook verder gestegen, met de voorbije week nu ook een toename van het aantal ingenomen ICU bedden. In totaal zijn er 1.321 algemene bedden ingenomen (+22%) en 76 ICU-bedden (+36%). Procentueel is dit een sterke toename, maar in absolute cijfers gaat het nog steeds om een laag aantal. Het aantal opnames voor COVID-19 en deze met COVID-19 evolueren opnieuw met dezelfde trend.

Het profiel van de gehospitaliseerde personen voor COVID-19 bleef de voorbije maand globaal stabiel en vergelijkbaar met de maanden voordien. De mediane leeftijd was 75 jaar. Van patiënten van 18 jaar en meer heeft 64% twee of meer onderliggende aandoeningen. Ook de verhoudingen van de verschillende co-morbiditeiten is globaal stabiel. In de eerste twee weken van juni lijkt er wel een kleine toename te zijn van de proportie personen met een immuunstoornis voor hospitalisatie (niet voor opname op ICU), maar het gaat om kleine aantallen, die met de nodige voorzichtigheid dienen geïnterpreteerd te worden.

Het aandeel bewoners van woonzorgcentra op het totale aantal hospitalisaties bleef in de week van 22 tot 28 juni ook stabiel en laag (4,3%).

Vaccinatie beschermt nog altijd goed tegen een hospitalisatie, hoewel er een lichte afname is over verloop van tijd. Zo daalt de effectiviteit voor personen van 80 jaar en ouder van 86% 0 tot 50 dagen na een booster dosis tot 72% na 150 tot 200 dagen (update van de berekening van de effectiviteit van vaccinatie tegen hospitalisatie door Sciensano, preliminaire resultaten). Meer informatie over de surveillance in ziekenhuizen is beschikbaar in een wekelijks rapport.

De trend voor het aantal overlijdens is stabiel tot licht dalend, met in week 25 een totaal van 34 geregistreerde sterfgevallen (niet geconsolideerde data, vergeleken met 39 de week voordien), variërend van 2 tot 8 per dag. Het sterftcijfer bedroeg 0,29/100.000 inwoners in België, 0,27/100.000 in Wallonië, 0,33/100.000 in Vlaanderen en 0,16/100.000 in Brussel.

Andere indicatoren

Ook de indicatoren voor de opvolging van de epidemiologische situatie in de woonzorgcentra (WZC) lijken nu een wijziging in trend aan te tonen, maar de cijfers blijven laag (in een context van lichte daling van het aantal deelnemende WZC: 53% in Vlaanderen, 53% in Wallonië, 34% in Brussel en 22% in de Duitstalige Gemeenschap). Zowel het aantal besmettingen bij bewoners (4,4 per 1.000 bewoners) als het aantal hospitalisaties (0,27 per 1.000 bewoners) en het aantal besmettingen bij het personeel zijn de voorbije week gestegen. Ook het aantal clusters is toegenomen. In week 25 waren er tot nu toe 30 nieuwe mogelijke clusters¹ (voorlopige data, vergeleken met een totaal van 25 in week 24), en 1% van de WZC hadden een grote cluster (vergeleken met 0,5% de week voordien). Zie het dashboard voor meer details.

Het aantal gerapporteerde besmettingen in het Nederlandstalig onderwijs is in week 25 verder licht gestegen, zowel in de populatie schoolgaande leerlingen (n=854 vergeleken met 734 de

¹ Het gaat om mogelijke clusters omdat deze theoretisch gedetecteerd werden op basis van de data uit de surveillance. Er is een onderzoek van de uitbraak nodig om dit te bevestigen in de praktijk.

week voordien) als bij het personeel (n=688 vergeleken met 564). De aantallen blijven echter laag. Er worden geen gegevens meer verzameld door ONE in het Franstalig onderwijs, aangezien er geen maatregelen meer zijn voor contacten van een positief geval in kinderen/jongerengemeenschappen en er bijgevolg geen tussenkomst meer is van PSE-teams.

De surveillance op afvalwater aan de hand van drie opgevolgde indicatoren² toont een verdere stijging aan van de virale lading, maar de toename lijkt minder snel te zijn. Op basis van de resultaten van 22 juni voor 42 opgevolgde zuiveringsinstallaties³ vertoonden 22 gebieden een alert voor de indicator "Stijgende trend" (stabiel, vergeleken met 22 de week voordien), 5 gebieden voor de indicator "Snelle toename" (daling, vergeleken met 17) en drie gebieden beantwoordden aan de indicator "Hoge virus circulatie" (vergeleken met één de week ervoor). Het gebied rond de zuiveringsinstallatie Wasmuel (Henegouwen), vertoont een alert voor de drie indicatoren.

Op provinciaal niveau was er in 7 provincies/regio's een alert voor "Stijgende trend" (Antwerpen, Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Brussel, Luik en Namen). Het gaat om dezelfde provincies en regio waar vorige week een alert was voor "Snelle toename". Deze week was er een alert voor deze indicator in Antwerpen en Henegouwen.

Meer informatie over de methodologie en de analyse van de resultaten is te vinden in een wekelijks verslag.

In de periode van 13 tot 26 juni 2022 werden 994 stalen geanalyseerd in het kader van de baseline surveillance van circulerende varianten. Het aandeel van de Omikron-variant subtype BA.2 is verder gedaald (27%), BA.5 is verder toegenomen (67% vergeleken met 49%) en BA.4 bleef stabiel (6%). Op basis van het aandeel stalen met SGTF, indicatief voor Omikron BA.4 en BA.5 in de huidige context, vertegenwoordigen beide varianten samen 86 tot 89% van de besmettingen. Meer informatie is beschikbaar op de website van het NRC.

In andere (West-) Europese landen houden dezelfde trends verder aan, met in de meeste landen een verdere toename van het aantal besmettingen, en in verschillende landen ook een toename van het aantal ziekenhuisopnames⁴. De aantallen blijven wel lager dan het niveau van vorige golven. In Portugal zet de dalende trend van infecties en het aantal ingenomen ziekenhuisbedden zich verder⁵.

² De surveillance volgt de evolutie van de concentratie van het SARS-CoV-2-virus in het afvalwater. De indicator "Hoge circulatie" geeft de gebieden aan waar de gemeten virusconcentraties hoog zijn (ten minste de helft van de maximumwaarde die in de vijfde golf werd geregistreerd). De indicator "Snelle toename" heeft betrekking op de zones waar de gemeten virusconcentratie in de afgelopen week snel is toegenomen (stijging met meer dan 70% over de laatste 7 dagen). De indicator "Stijgende trend" geeft de bekkens aan waar de virusconcentraties over de laatste 14 dagen meer dan 6 dagen is toegenomen.

³ Als gevolg van de overstromingen in juli is de waterzuiveringsinstallatie van Wegnez (Verviers) nog steeds buiten werking. Dit gebied is daarom momenteel niet opgenomen in de surveillance.

⁴ <https://ourworldindata.org/coronavirus>.

⁵ 20220622_Monitorizacao_COVID-19.pdf (min-saude.pt).

PROVINCIES

De indicatoren met betrekking tot het aantal besmettingen vertonen nog steeds een toenemende trend in alle provincies/regio's (zie overzicht pagina 6).

De 14-daagse incidentie van besmettingen is overal verder gestegen en komt in Oost-Vlaanderen nu overeen met beheersniveau 3 (> 500/100.000). Het aantal besmettingen in de laatste 7 dagen is ook nog overal verder gestegen. De Rt voor infecties is ook verder gestegen, behalve in Henegouwen, Namen, West-Vlaanderen en Brussel. Het aantal uitgevoerde testen en de PR voor symptomatische personen zijn ook overal gestegen, met PR waarden die variëren tussen 35,1% (Namen) en 47,9% (West-Vlaanderen).

Indicatoren met betrekking tot ziekenhuisopnames

De 7-daagse incidentie van hospitalisaties is in de meeste provincies/regio's verder gestegen, behalve in Brussel (stabiele trend) en de Duitstalige Gemeenschap (lichte daling, maar kleine aantallen dus schommelingen komen sneller voor). Het aantal ingenomen bedden op intensieve zorgen schommelt verder van week tot week, met globaal een licht stijgende trend, maar nog steeds lage aantallen.

Er zijn deze week geen wijzigingen van het beheersniveau op provinciaal niveau.

GEMEENTEN

De voorbije is het aantal gemeenten met een alert licht gedaald, met een totaal van 112, vergeleken met 160 de week voordien en 54 de week daarvoor. Het gaat nog steeds om gemeenten die verspreid zijn over het hele land, maar vooral in Vlaanderen.

De hoogste incidenties worden verder vooral waargenomen in Vlaanderen, in het zuiden van de provincie Luxemburg, in Henegouwen en in de Duitstalige Gemeenschap.

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies:

Géraldine De Muylder (Sciensano), Naima Hammami (Zorg en Gezondheid), Niel Hens (UAntwerpen/UHasselt), Valeska Laisnez (Sciensano), Tinne Lernout (Sciensano), Geert Molenberghs (UHasselt-KULeuven), Alessandro Pellegrino (AVIQ), Jasper Sans (COCOM), Giulietta Stefani (Sciensano), Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus Medica), Marc Van Ranst (KULeuven), Sidonie Van Renterghem (ONE), Erika Vlieghe (UZA).

Periode 19-25/06/2022	Besmettingen 14d incidentie per 100.000	% Wijziging Gevallen (7d)	Aantal testen/ 100.000	Rt infecties	PR	Hospitalisaties 7d incidentie per 100.000 ⁶	ICU bezetting	Verdubbelings/ halveringstijd nieuwe hospitalisaties	Beheers- niveau
België	412	+40%	837	1,237	44,5%	6,0	4%	17	2
Antwerpen	459	+47%	870	1,279	43,8%	6,3	3%	21	2
Henegouwen	338	+50%	782	1,248	42,3%	4,2	3%	21	2
Limburg	313	+59%	579	1,322	42,5%	3,9	6%	10	1
Luik	201	+41%	580	1,259	39,2%	6,1	3%	14	2
Luxemburg	349	+41%	623	1,273	45,2%	NA ⁷	NA	NA	1
Namen	268	+24%	558	1,189	35,1%	5,2	0%	8	2
Oost-Vlaanderen	524	+38%	929	1,228	47,4%	8,6	5%	14	2
Vlaams-Brabant	486	+38%	865	1,224	47,7%	2,6	4%	7	1
Waals-Brabant	423	+36%	840	1,241	44,4%	3,7	0%	5	1
West-Vlaanderen	478	+32%	921	1,194	47,9%	9,8	6%	-51	2
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	433	+31%	1 207	1,196	43,2%	7,9	3%	12	2
Duitstalige Gemeenschap	381	+11%	591	1,120	NA	1,3	NA	NA	1

⁶ Resultaten voor week 25, van 20 tot 26 juni 2022.

⁷ Omwille van een technisch probleem zijn er geen data beschikbaar over het aantal nieuwe hospitalisaties in de provincie Luxemburg.